

Knut Rønningen
Landbruksdepartementet

**Høringsnotat om framtidig organisering av laboratorietjenester på
matområdet mv**

På grunn av stramme frister har det ikke lyktes oss å få plass til politisk behandling av høringsnotatet, og vi håper at det kan aksepteres at fristene for høringen er oversittet.

Vi har lagt ved de mest sentrale dokumenter som viser Sør-Trøndelag fylkeskommunes syn på saken - vi gjør særlig oppmerksom på de to brevene tilstilet Stortingets næringskomite den 28. november 2002.

I dokumentene vil det finnes referanser til andre saksutredninger, dokumenter og brev som ikke inngår i denne sendingen. Hvis noen av disse referanser kan bidra til å opplyse saken sett fra vår synsvinkel, vil vi selvsagt ettersende disse på anmodning.

For plansjef Tore Kiste

Mvh

Bjørn Øyvind Engh
Sør-Trøndelag fylkeskommune
bjorn.ENGH@STFK.NO
Telf: 73 86 62 77

Det Kongelige Landbruksdepartement

Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Vår saksbehandler: Ågot Glasø , tlf. 73866377
E-post: agot.glaso@stfk.no.

Deres ref.:
Vår ref.: 200203831-11 310

Vår dato: 08.10.2002

Organisering og lokalisering av nytt mattilsyn – høringsuttalelse.

Ovennevnte ble behandlet av Fylkesutvalget i Sør-Trøndelag 7. oktober 2002.

Følgende enstemmige vedtak ble fattet:

Vedtak til uttalelse:

Fylkesutvalget i Sør-Trøndelag Fylkeskommune viser til høringsnotatet "Organisering av nytt statlig mattilsyn. Tilsynets rammer og innhold." Fylkesutvalget viser videre til prosessene og vedtakene i Stortinget og Regjeringen om organiseringen av tilsynet med mat i Norge og nyorganiseringen av Fiskeridirektoratet. På den bakgrunn vil Fylkesutvalget uttale følgende:

I Sør-Trøndelag er det sterke fagmiljøer innen sjømatproduksjon og landbasert matproduksjon. I tillegg er Sør-Trøndelag og regionen sterke når det gjelder primærproduksjon innen så vel havbruk som landbasert næringsmiddelindustri. Fylkesutvalget i Sør-Trøndelag Fylkeskommune mener på denne bakgrunn at Trondheimsregionen peker seg ut som det mest naturlige stedsvalg for det nye Mattilsynets hovedkontor. Trondheimsregionens geografiske plassering i landet og gode kommunikasjoner, med Trondheim Lufthavn Værnes sin gunstige plassering som en vesentlig faktor, skulle understreke Trondheimsregionens fortrinn.

Fylkesutvalget vil også peke på Regjeringens uttalte målsetting om å legge flere av statsinstitusjonene utenfor Oslo og Osloregionen. Man har nå en mulighet til å følge opp disse målsettingene i praksis og velge Trondheimsregionen som hovedkontor for det nye Mattilsynet.

Sør-Trøndelag Fylkeskommune vil bistå aktivt i den konkrete utvelgelsen av område/lokaler for et Mattilsyn med hovedkontor lokalisert til Trondheimsregionen.

Fylkesutvalget i Sør-Trøndelag er kjent med at Fiskeridirektoratets regionkontor i Trøndelag har meget god kompetanse innen sine fagfelt. For Sør-Trøndelag Fylkeskommune og for det næringsliv som er

avhengige av regionkontoret sine tjenester, er det særlig viktig at den gode kompetansen blir sikret og videreført i nye organisasjonsstrukturer og at regionen fortsatt beholder kompetansen her. Fylkesutvalget ber derfor Regjeringen om å opprette 2 regionkontorer i Midt-Norge: ett for saltvannsfiskeriene i Ålesund og ett for havbruk og kystsoneforvaltning i Trondheim.

Fylkesutvalget i Sør-Trøndelag forutsetter at i nye organisasjonsstrukturer blir sjømattilsynets arbeidsområder videreført minst på samme nivå som i dag.

Med hilsen

Saksutredning: Organisering og lokalisering av nytt mattilsyn - høringsuttalelse

VEDLEGG OG ANDRE SAKSDOKUMENTER

Trykte vedlegg til saken

1. Brev fra Fylkesordføreren i Sør-Trøndelag til Stortingets Næringskomite av 31.07.2002: Det nye mattilsynet bør legges til Trondheimsregionen.
2. Pressemelding fra Fylkesordføreren i Sør-Trøndelag (Gunn Inger Løvseth) og Fylkesordføreren i Nord-Trøndelag (Merete Storødegaard) av 05.07.2002: Fiskeridirektoratets framtidige regionstruktur i lys av Stortingets beslutning om at det skal etableres et felles mattilsyn for sjømat og landbruksbasert matproduksjon.
3. Telefax fra Fiskeridirektoratet region Trøndelag v/ Bjørn Røthe Knudtsen til Sør-Trøndelag Fylkeskommune v/ Magnar Rønstad av 23.07.2002.
4. Mail fra Norges Fiskarlag v/ Torleif Paasche til Sør-Trøndelag Fylkeskommune v/ Magnar Rønstad av 17.07.2002.

Utrykte vedlegg i saksmappen

1. Brev fra Statens Dyrehelsetilsyn/Fylkesveterinæren for Trøndelag, mottatt 15.07.2002: Lokalisering av det nye mattilsynet.
2. Brev fra Statens Dyrehelsetilsyn/Fylkesveterinæren for Trøndelag, mottatt 19.07.2002: Kriterier for valg av lokalisering av mattilsynets regionkontorer.
3. Kopi av brev fra Osen kommune til Fiskeridepartementet, mottatt 12.07.2002.
4. Brev fra Statens Dyrehelsetilsyn/Fylkesveterinæren for Trøndelag til Statens Dyrehelsetilsyn i Oslo av 23.05.2002 med kopi til Sør-Trøndelag Fylkeskommune: Ang. kriterier for lokalisering av lokale og regionale enheter - nytt mattilsyn. Synliggjøring i forbindelse med omorganisering av tilsyna langs matkjeden (beskrivelse av de ulike etatene).
5. Foreløpig referat fra Trøndelagsrådets møte 16.09.2002.

BAKGRUNN

Sør-Trøndelag Fylkeskommune mottok 13.09.2002 følgende høringsnotat til uttalelse: "Organisering av et nytt statlig mattilsyn. Tilsynets rammer og innhold (Høringsnotat 4)." Notatet er sendt ut fra Landbruksdepartementet på vegne av Landbruksdepartementet, Fiskeridepartementet og Helsedepartementet. I notat ønsker departementene uttalelse på gitte spesifiserte punkter. Men Sør-Trøndelag Fylkeskommune vil på fritt grunnlag uttale seg om de forhold i saken som vi mener er av størst betydning for oss.

Høringsfristen er satt til 15.10.2002. Høringsnotatet er innholdsmessig organisert slik:

1. Innledning.
2. Mål, strategier og oppgaver for det nye tilsynet.
3. Øvrige forhold som vedrører tilsynets rammer og innhold.
4. Organisatoriske forhold vedrørende ett mattilsyn.
5. Miljørettet helsevern - grenseflaten mellom miljørettet helsevern og mattilsynet.
6. Drikkevannsforvaltningen.
7. Videre prosess med hensyn til laboratorietjenestene.

FAKTISKE OPPLYSNINGER

1. Mattilsynet

I Stortingsprop. nr 1 (2001-2002) fra Stoltenberg-regjeringen ble Stortinget orientert om hovedprinsippene for arbeidet med å modernisere den offentlige matforvaltningen i Norge. I Stortingsprop. nr. 63 (2001-2002, revidert nasjonalbudsjett) ble en del sentrale organisatoriske og lokaliseringmessige spørsmål vedr. det nye mattilsynet omtalt.

Stortingets flertall har under behandlingen av revidert nasjonalbudsjett forutsatt at regjeringen fremmer en sak for Stortinget om ett felles mattilsyn på egnet måte. Departementene (Landbruksdep., Fiskeridep., Helsedep.) legger opp til at Stortinget høsten 2002 skal få en presentasjon av saken med hovedvekt på to forhold:

-å vise regjeringens oppfølging av Stortingets forutsetning om at det nå bør etableres ett, felles tilsyn

-å så langt som mulig gi en samlet framstilling av hovedtrekkene i den nye matforvaltningen

Mottatt høringsnotat fra departementene er en del av grunnlaget for denne presentasjonen.

Regjeringen besluttet 04.07.2002 å etablere ett Mattilsyn i Norge. Tilsynene for landbasert mat og sjøbasert mat skal slås sammen til en ny enhet. Det nye Mattilsynet vil bestå av følgende av dagens enheter:

- Statens næringsmiddeltilsyn
- De kommunale/interkommunale næringsmiddeltilsynene
- Statens Dyrehelsetilsyn
- Landbrukstilsynet
- Fiskeridirektoratets sjømattilsyn

I dagens tilsyn arbeider det ca. 1200 personer i de landbaserte enhetene og over 100 personer i sjømattilsynet som er knyttet til Fiskeridirektoratet.

I høringsuttalelsen framgår at Kongen i statsråd den 16.08.2002 fastsatte den nye regioninndelingen for det nye Mattilsynet. Lokaliseringen av de 8 regionkontorene blir slik:

Kautokeino
Sortland
Steinkjer

Troms, Finnmark
Nordland
Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal

Bergen	Hordaland, Sogn og Fjordane
Sandnes	Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder
Bø i Telemark	Telemark, Vestfold, Buskerud
Ringsaker	Hedmark, Oppland
Ås	Oslo, Akershus, Østfold

Departementene har kommet til at hovedkontoret bør lokaliseres til de veterinære- og helsefaglige miljøene i Oslo. Det legges opp til at det nye Mattilsynet får 50-65 lokale kontorer med en minimumsbemanning på 10-12 personer for å løse oppgavene. Departementene har utarbeidet et sett med kriterier som bør legges til grunn i den videre prosessen mhp. organisering og lokalisering: faglige - personalpolitiske - kommunikasjonsmessige - økonomiske. Nærmere forslag til konkrete løsninger mhp. organisering og lokalisering vil ikke bli fremmet for politisk behandling. Lokaliseringen bør løses innenfor det nye tilsynet, ifølge høringsnotatet. Stillingen som adm.dir. er allerede utlyst!

Mattilsynet skal administrativt være underlagt Landbruksdepartementet, men det faglige ansvar skal deles mellom Helsedepartementet, Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet.

Fylkesordfører Arnt Frøseth skriver i sitt brev til Stortingets næringskomite av 31.07.2002 følgende mhp. lokalisering av det nye Mattilsynet:

"Det er mange forhold som gjør det naturlig og hensiktsmessig å legge Mattilsynet til Trondheimsregionen. Her ligger viktige og relevante fagmiljøer, her finnes høy kompetanse, her er tilstedeværelsen av relevante interesseorganisasjoner, og her er det dannet et nettverk mellom fagmiljøer, offentlige instanser og interesseorganisasjoner som samlet vil bidra til å styrke Mattilsynet. I tillegg er jeg av den formening at lokalisering av Mattilsynet til Trondheimsregionen vil gagne Trøndelag og landet for øvrig.

Trondheimsregionen har et langt sterkere fagmiljø knyttet til maritim sektor enn Osloregionen. Den faglige argumentasjonen for å lokalisere mattilsynet i Trondheimsregionen er derfor uomtvistelig. Rekken av relevante fagmiljøer som har tilhold i regionen er lang, bl.a.: NTNU, SINTEF, DN (Direktoratet for naturforvaltning), NINA (Norsk Institutt for Naturforskning), Veterinærinstituttets landsdelslaboratorium, Høgskolen i Sør-Trøndelag mede Institutt for næringsmiddelfag, Stjørdal Planteforsk og Kvithammer Forskningscenter.

Det bør også nevnes at tre av de tilsynene som skal slås sammen allerede er å finne i regionen: Fiskeridirektoratet region Trøndelag, Statens Næringsmiddeltilsyn og Statens Dyrehelsetilsyn. I folkehelsesammenheng har vi universitetssykehuset St. Olavs Hospital. I tillegg finner vi Trøndelag Fiskeoppdretterlag, Norges Fiskarlag, Norske Sjømatbedrifters Landsforening og landbruksorganisasjonene. Trondheimsregionen har dessuten en betydelig og svært variert næringsmiddelindustri med høy fagkompetanse. Verdt å nevne er også at regionen er ansvarlig for de to største internasjonale "matmessene" på sitt felt; Aquanor og Norfishing.

Midt-Norge har en stor primærproduksjon både på land og i sjøen. Trondheim har en stor matindustri. Kompetansen innenfor fagområdet er som vist høyt. I et regionalt perspektiv er Trondheimsregionen derfor også "riktig" plassering, ikke minst i forhold til de muligheter vi ser for oss til å utvikle Trøndelag som en sterk og attraktiv matregion i internasjonal sammenheng."

Regjeringen besluttet som nevnt 04.07.2002 å etablere ett mattilsyn i Norge. Dette betyr at sjømattilsynet ble flyttet ut fra Fiskeridirektoratet. Samtidig besluttet Regjeringen å redusere

antall regionkontorer i Fiskeridirektoratet fra 9 til 5 og legge ned Trondheimskontoret. Disse beslutningene kan få konsekvenser for fiskeeksporten da kontrollen av fisk som utføres av sjømattilsynet følger systematisk hele verdikjeden dvs. fra sjø til marked (forbrukeren). Innenfor landbasert matindustri har produsentene/bedriftene selv et større ansvar for kvalitetskontroll. Her går for øvrig svært lite til eksport. En annen forskjell mellom landbasert mat og sjømat er at for sjømat forventes det sterk vekst i tiden framover, særlig i eksportmarkedene, mens dette neppe kan sies å være tilfelle for landbasert matproduksjon.

For å sikre kvaliteten på fisken må vi være sikre på å ha et system som kan tilfredsstille alle markeder. Ikke alle land følger nødvendigvis de kravene som EU-landene setter i forbindelse med import av norsk fisk. USA, Canada, Japan, Australia, Afrika kan alle ha høyere eller evt. lavere krav enn de standardene som gjelder innenfor EU-markedet. Det er viktig at vårt nye tilsyn fanger opp dette.

Fylkesordføreren fokuserer også på kvalitet og marked når han i sitt brev argumenterer for Trondheimsregionen som alternativ for Mattilsynets nye hovedkontor:

"Fiskeri- og havbruksnæringen har alltid vært eksportavhengig. Naturlige sesongsvingninger i fiskeriene gjør at store deler av produksjonen må kunne tilpasses mange markeder. Det er derfor avgjørende at norsk fisk har en kvalitet som tilfredsstiller flest mulig markeder. De importvilkår som de ulike markeder og handelsblokker til enhver tid har varierer, også når det gjelder kvalitetskrav. Internasjonale minimumskrav er ikke nok for å sikre oss nødvendig markedsadgang. Dette er også noe den kvalitetsbevisste forbruker er opptatt av.

Det blir viktig for eksporten å opprettholde dette konkurransefortrinnet også i framtida. Sjømattilsynets verdikjedebaserte tilsyn, dvs. et tilsyn som følger fisken fra sjøen gjennom produksjon og ut i markedene til forbrukerne, gir en ekstra kvalitetssikring av produktene og dermed også et konkurransefortrinn i dag.

Fiskeri- og havbruksforvaltningen i Trøndelag har i mange år arbeidet systematisk for å bygge opp samarbeidsformer og nettverk mellom næringene og offentlige aktører, bl.a. for å styrke eksportnæringen. Resultatet er en konstruktiv og framtidsrettet dialog som fremmer problemløsning og verdiskaping. Vi ser resultatet av denne satsingen. Gjennom en optimal lokalisering av anlegg, med utgangspunkt i forutgående kartlegging av strømforhold og miljø, etablerte bekjempelsesprogram for lakselus, gode driftsplaner for oppdrettsanlegg mv. har vi oppnådd gode driftsresultat som har bidratt til å plassere trønderske oppdrettere i landstoppen for lønnsomhet.

En lokalisering av Mattilsynets hovedkontor i Trondheimsregionen vil, etter min oppfatning, gjøre det mulig å ivareta det spesielle og nødvendige fokus på fiskeri og oppdrett til fordel for verdiskaping i hele landet."

2. Fiskeridirektoratet

Samtidig med Regjeringens beslutning vedr. Mattilsynet ble det besluttet å redusere antall regionkontorer i Fiskeridirektoratet fra 9 til 5. Ålesund skal bli det nye regionkontoret for Midt-Norge (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag), og Trondheimskontoret legges ned. For Fiskeridirektoratets regionkontor i Trøndelag betyr dette at arbeidet med sjømattilsynet overføres til det nye Mattilsynet, mens arbeidet med fiskeri, oppdrett og kystsonoplanlegging overføres til Ålesund. Sjømattilsynet har i dag ca. 70 årsverk på landsbasis.

Ifølge samtale over telefon med Fiskeridirektoratet Midt-Norge 25.09.2002 arbeides det i Fiskeridirektoratet p.t. med flere alternativer/modeller. Det er i dag kun 2-3 personer som arbeider tilnærmet 100 % med sjømattilsyn. I tillegg arbeider personer med sjømattilsyn på brøker av full stilling. Man håper at det etableres et lokalkontor i Trondheim, og at de som arbeider med sjømattilsyn får tilbud om arbeid her. På grunn av sin gode kompetanse håper man å bli tilført nasjonale oppgaver innenfor en ny modell. Det arbeides også med å få etablert et kompetansesenter til Trondheim innen det samme arbeidsfeltet.

Det legges opp til at Fiskeridirektoratets regioninndeling langt på veg skal samsvare med det nye Mattilsynets regioninndeling.

3. Trøndelagsrådets behandling

Trøndelagsrådet hadde møte 16.09.2002. Ifølge foreløpig referat fra møtet kom følgende opp under sak 22/20002 - Omlegging av fiskeriforvaltningen - hva skal Trøndelagsrådet gjøre ?:

"Det ble gitt orientering ved Bjørn Røthe Knudtsen, Fiskeridirektoratet avd.Trøndelag, Knut Staven, Fiskeoppdretterforeninga Midt-Norge og Leif Harald Hansen, Fiskarlaget Midt-Norge (et par organisasjonsbenevnelser er ikke helt korrekte - Fylkesrådmannens merknad). Hovedbudskapet var todelt. Det ene var bekymringen for at fiskerisektoren - i et felles mattilsyn - ville bli overkjørt av den langt større landbrukssektoren. Dette ble begrunnet med bl.a. størrelsesforholdet mellom de to sektorene, 75 mot 1500 ansatte. I tillegg jobbes det i stor grad med helt ulike problemstillinger. Innenfor fiskerinæringa er spørsmål knyttet til eksport et viktig tema , mens dette temaet angår landmatsektoren i svært liten grad. Det er derfor av avgjørende betydning at kompetansen som fiskeriforvaltningen sitter med på dette området opprettholdes og sikres innenfor det nye mattilsynet. Den andre bekymringen var knyttet til omorganiseringen av Fiskeridirektoratet som var skjedd uten noen form for intern prosess. Resultatet var at Trøndelagskontoret ville opphøre å eksistere som eget regionkontor og i stedet bli lagt inn under kontoret i Ålesund. Det ble derfor en del diskusjon om hvorvidt -og eventuelt hvordan - rådet kunne engasjere seg i dette siden endringen var vedtatt i Kgl. Res.

Det ble utformet en uttalelse som rådet sluttet seg til:

- "1. Trøndelagsrådet viser til Kgl. Res. om organiseringen av Mattilsynet. Rådet forutsetter at sjømattilsynets arbeidsområder blir videreført minst på samme nivå som i dag, i det nye tilsynet.
2. En for sterk regionalisering av den resterende delen av fiskeriforvaltningen, jfr. Kgl. Res. om omorganiseringen av Fiskeridirektoratet, må ikke gå på bekostning av behovet for nærhet. Rådet vil derfor foreslå at det etableres to regionkontorer i Midt-Norge:

- ett for saltvannsfiskeriene i Ålesund og
- ett for havbruk og kystsoneforvaltning i Trondheim."

Under samme sak kom det også opp at støtte til prosjektet HASUT (Havbruk, Areal, Samordning og Utvikling i Trøndelag) holdes tilbake fordi ett av delprosjektene gjelder et forsøk med en ny

forvaltningsmodell. Både Fiskeri-, Miljø- og Landbruksdepartementet har tidligere vært inne i planleggingen av prosjektet. Det ble også vedtatt en uttalelse vedrørende dette:

"Trøndelagsrådet forutsetter at politisk ledelse i Landbruksdepartementet og Miljøverndepartementet sørger for at nødvendig delegasjon blir gitt i tråd med HASUT's intensjoner og mål. Lokal forvaltning er et viktig delprosjekt i HASUT-prosjektet, og det er stor sammenheng mellom dette og de øvrige delprosjektene. Offentlige aktører må bestrebe seg på gode og effektive forvaltningsløsninger som bidrar til best mulig utvikling for næringslivet."

4. Ny matlov

Departementene varsler i høringsnotatet at en arbeidsgruppe under ledelse av Helsedepartementet er i ferd med å forberede en ny matlov. Bakgrunnen er bl.a. EU's nye "Food Law" og den samordningen som skjer på mattilsynsområdet. EU's nye lov er basert på et helhetssyn som dekker hele spekteret av ulike forhold fra jord/fjord til bord. Minst 9 av dagens lover skal oppheves og samordnes i en ny lov. Dette gjelder både innsatsvarelovene og matlovene. Departementene mener en oppdeling i flere lover vil bryte med helkjedetankegangen.

5. Ny vitenskapskomite

Det skal opprettes en ny vitenskapskomite som skal foreta risikovurderinger innen Mattilsynets virkeområde. Det antydes 15 medlemmer i komiteen pluss et sekretariat på 10 personer. I tillegg skal det opprettes egne faggrupper hvor lederen skal inngå som medlem av selve komiteen. Vitenskapskomiteen skal organiseres uavhengig av Mattilsynet, men samarbeidet skal være tett. Mhp. lokalisering av Vitenskapskomiteen er arbeidsgruppen som utreder spørsmålet delt. Et flertall ønsker lokalisering til FOU-miljøene/Folkehelseinstituttet mens et mindretall ønsker samlokalisering med Mattilsynet. Vitenskapskomiteen opprettes langt på veg etter prinsippene for det nye "European Food Safety Authority" i EU.

6. Laboratorietjenestene

Landbruksdepartementet sier i høringsnotatet at laboratorietjenestene vil bli organisert utenom Mattilsynet. Et konsultentselskap er engasjert for å se nærmere på dette spørsmålet. Laboratorietjenestenes organisering vil bli sendt ut på høring ved årsskiftet 2002/2003.

7. Miljørettet helsevern og drikkevannsforvaltningen

Høringsnotatet omfatter også modeller for organisering av overnevnte oppgaver. Disse løses i dag av kommunene eller kommuner i fellesskap. Det foreslås bl.a. at Mattilsynet skal godkjenne drikkevann. Regjeringen har bestemt at drikkevann skal omfattes av den nye Matloven.

INNKOMNE UTTALELSER

Sør-Trøndelag Fylkeskommune har ikke selv, på eget initiativ, innhentet uttalelser i saken. Men Fylkeskommunen har mottatt følgende brev, faxer og mailer som nevnt over (utrykte vedlegg i saksmappen).

FYLKESRÅDMANNENS KONKLUSJON

1. Lokalisering av nytt hovedkontor for Mattilsynet

Fylkesrådmannen viser til Fylkesordførers brev, gjengitt ovenfor i denne saksutredningen. De sterke fagmiljøene innen sjømatproduksjon og landbasert matproduksjon samt regionens styrke når det gjelder primærproduksjon innen så vel havbruk som landbasert næringsmiddelindustri bør i seg selv være sterke nok argumenter for å velge Trondheimsregionen framfor Oslo mhp. nytt hovedkontor for det nye Mattilsynet. Trondheimsregionens geografiske plassering i landet, gode kommunikasjonsmuligheter med resten av landet (og utlandet) og da med særlig vekt på nærheten til Trondheim Lufthavn Værnes skulle ytterligere styrke regionens fortrinn.

Fylkesrådmannen vil også vektlegge Regjeringens uttalte målsetting om å legge flere av statsinstitusjonene utenfor Oslo og Osloregionen. Man har nå en mulighet til å følge opp disse målsettingene i praksis og velge Trondheimsregionen som hovedkontor for det nye Mattilsynet. Sør-Trøndelag Fylkeskommune vil bistå aktivt i den konkrete utvelgelsen av område/lokaler for Mattilsynet lokalisert til Trondheimsregionen.

2. Ny organisering av Fiskeridirektoratet og nytt Mattilsyn - hensynet til fiskeeksporten

Fiskeridirektoratet region Trøndelag har en sterk og anerkjent kompetanse på havbruk. Det er sterkt ønskelig for vår region at denne kompetansen blir sikret og videreført gjennom den omorganiseringsprosess som nå er på gang. Fylkesrådmannen vil derfor støtte det arbeidet som foregår internt i Fiskeridirektoratet slik at kompetansen blir værende i regionen.

Fylkesrådmannen er enig i Trøndelagsrådets uttalelse vedr. Fiskeridirektoratet. Den omorganiseringen som skjer må ikke gå på bekostning av behovet for nærhet til næringsutøverne. Fylkesrådmannen støtter derfor rådets forslag om at det etableres 2 regionkontorer i Midt-Norge: Ett for saltvannsfiskeriene i Ålesund og ett for havbruk og kystsoneforvaltning i Trondheim.

Fylkesrådmannen er enig i uttalelsen som ble vedtatt i Trøndelagsrådet når det gjelder organiseringen av Mattilsynet og forutsetter at sjømatilsynets arbeidsområder blir videreført minst på samme nivå som i dag, i det nye tilsynet.

Forslag til uttalelse:

Fylkestinget i Sør-Trøndelag Fylkeskommune viser til høringsnotatet "Organisering av nytt statlig mattilsyn. Tilsynets rammer og innhold." Fylkestinget viser videre til prosessene og vedtakene i Stortinget og Regjeringen om organiseringen av tilsynet med mat i Norge og nyorganiseringen av Fiskeridirektoratet. På den bakgrunn vil Fylkestinget uttale følgende:

I Sør-Trøndelag er det sterke fagmiljøer innen sjømatproduksjon og landbasert matproduksjon. I tillegg er Sør-Trøndelag og regionen sterke når det gjelder primærproduksjon innen så vel havbruk som landbasert næringsmiddelindustri. Fylkestinget i Sør-Trøndelag Fylkeskommune mener på denne bakgrunn at Trondheimsregionen peker seg ut som det mest naturlige stedsvalg for det nye Mattilsynets hovedkontor. Trondheimsregionens geografiske plassering i landet og gode kommunikasjoner, med Trondheim Lufthavn Værnes sin gunstige plassering som en vesentlig faktor, skulle understreke Trondheimsregionens fortrinn.

Fylkestinget vil også peke på Regjeringens uttalte målsetting om å legge flere av statsinstitusjonene utenfor Oslo og Osloregionen. Man har nå en mulighet til å følge opp disse målsettingene i praksis og velge Trondheimsregionen som hovedkontor for det nye Mattilsynet. Sør-Trøndelag Fylkeskommune vil bistå aktivt i den konkrete utvelgelsen av område/lokaler for et Mattilsyn med hovedkontor lokalisert til Trondheimsregionen.

Fylkestinget i Sør-Trøndelag er kjent med at Fiskeridirektoratets regionkontor i Trøndelag har meget god kompetanse innen sine fagfelt. For Sør-Trøndelag Fylkeskommune og for det næringsliv som er avhengige av regionkontoret sine tjenester, er det særlig viktig at den gode kompetansen blir sikret og videreført i nye organisasjonsstrukturer og at regionen fortsatt beholder kompetansen her. Fylkestinget ber derfor Regjeringen sterkt vurdere mulighetene for å opprette 2 regionkontorer i Midt-Norge: ett for saltvannsfiskeriene i Ålesund og ett for havbruk og kystsoneforvaltning i Trondheim.

Fylkestinget i Sør-Trøndelag forutsetter at i nye organisasjonsstrukturer blir sjømatilsynets arbeidsområder videreført minst på samme nivå som i dag.

Stortingets næringskomite
Stortinget
Karl Johans gt. 22
0026 Oslo

Vår saksbehandler: Bjørn Øyvind Engh, tlf. 73866277
E-post: bjorn.engh@stfk.no

Deres ref.:
Vår ref.: 200203831-13310
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 28.11.2002

Ny organisering av mattilsynet - uttalelse om regionkontor

Styreledere og administrative ledere for de fem lokale Næringsmiddeltilsynene drøftet situasjonen med Sør-Trøndelag fylkeskommune i forbindelse med Næringskomiteens behandling av sak nr. 6 **Om ny organisering av matforvaltningen m.m.**

Det ble sterkt anmodet om at vi gjør klart at en eventuell beslutning om å lokalisere et regionkontor for Nord-, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal til noe annet sted enn Trondheim, er i strid med rasjonelle faglige kriterier.

Det er allerede besluttet at som en konsekvens av etablering av felles mattilsyn, skal resten av Fiskeridirektoratets funksjoner legges til Ålesund. Fiskeridirektoratets regionkontor felles for Trøndelagsfylkene er i dag plassert i Trondheim. **Trøndelagsrådet** har gått inn for at det etableres to regionkontor i Midt-Norge – ett for saltvannsfisk i Ålesund og ett for havbruk og kystsoneforvaltning i Trondheim.

Det legges videre opp til at et regionkontor for det nye Mattilsynet skal legges til Steinkjer, og Sør-Trøndelags fylkesordfører har i en uttalelse 31.07.02 krevd at ett felles Mattilsyn bør legges til Trondheimsregionen.

Det heter i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 under pkt 5.3.2 at det regionale leddet skal ha en bemanning som betinger at det lokale apparatet kan ytes nødvendig faglig, forvaltningsmessig og administrativ støtte. Regionkontoret skal tildeles det samlede resultats- og driftsansvar i sin region, og det skal ha kompetanse til å delta i løsningen av nasjonale oppgaver. Det er også aktuelt med spesialisering av regionkontorene. Omstruktureringen innebærer at det nye Mattilsynet skal ha ansvaret for kvalitetskontroll av både landbruksprodukter og fiskeprodukter.

Det er ingen som bestrider at Trondheim har all den kompetanse og de nettverk og nære forbindelser til relevante fagmiljøer som vil være påkrevet for en framtidsrettet drift av et regionkontor. Hvis en skal fatte vedtak i pakt med departementets intensjoner om bygge opp et

Mattilsyn for landbruk og fisk av internasjonal standard, må Trondheim velges som regionkontor i denne sammenheng.

Med vennlig hilsen

Tore Kiste
Plansjef

Stortingets næringskomite
Stortinget
Karl Johans gt. 22
0026 Oslo

Vår saksbehandler: Bjørn Øyvind Engh, tlf. 73866277
E-post: bjorn.engh@stfk.no

Deres ref.:
Vår ref.: 200203831-13310
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 28.11.2002

Ny organisering av mattilsynet - uttalelse om mangelfull utredning

I forbindelse med Næringskomiteens behandling av sak nr. 6 **Om ny organisering av matforvaltningen m.m.**, har styreledere og administrative ledere for de fem lokale Næringsmiddeltilsynene drøftet situasjonen med Sør-Trøndelag fylkeskommune. Det kom fram forhold som i stor grad stiller spørsmålsteget ved om saken gjennomløper en forsvarlig behandling.

1. I forbindelse med etableringen av et nytt Mattilsyn har Landbruksdepartementet gått inn for at laboratorietjenestene skal organiseres uavhengig av tilsynet. Landbruksdepartementet har engasjert Agenda Utredning og Utvikling AS til å utrede et beslutningsgrunnlag for statens engasjement i forhold til en uavhengig laboratorietjeneste. Agendas rapport vil foreligge medio desember 2002. Det påpekes at Agenda utreder på grunnlag av et for snevert mandat når en forutsetter en uavhengig laboratorietjeneste. En bør også utrede følgende 3 modeller: 1) laboratorier følger med over i staten som en del av det nye Mattilsynet, 2) at kommunene fortsetter som eiere, samt 3) at stat og kommune eier laboratoriene sammen.

Uten egne laboratorier kan det hevdes at mindre grad av selvhjulpenhet blir resultatet, noe som kan føre til at kontrollen med selve matvarene blir prioritert ned. Gjentatte dramatiske avsløringer av utilfredsstillende forhold mht. mat hygiene tilsier at Mattilsynets kompetanse og handlingskraft ikke må svekkes, og at deres evne til å håndtere kriser og opprettholde beredskap må styrkes. Tett, fleksibel og nær kontakt til laboratorietjenester er derfor nødvendig.

Det er derfor et krav at Landbruksdepartementet straks utvider mandatet til Agenda slik at de 3 nevnte modellene kan utredes.

2. Det påpekes at utgangspunktet for å utrede saken var et påstått habilitetsproblem ved at tilsynsvirksomheten har egen laboratorievirksomhet. Problemet skal oppstå fordi laboratoriene selger analysetjenester til tilsynsobjekt – for eksempel kommuner. Landbruksdepartementet finner det mer riktig å kjøpe tjenester fra eksterne laboratorier.

Det kan vises til at spørsmålet er utredet av professor Henning Jakhelln, og han tilbakeviser mulig inhabilitet slik: *”Det avgjørende kriterium må være om den laboratorieundersøkelse det er tale om må antas å ville bli utført forsvarlig og på betryggende måte, og om det offentlige tilsynsorgan vil anvende resultatet av foretatte laboratorieundersøkelser på en objektiv måte overfor den som er gjenstand for tilsyn.”* Videre sier Jakhelln: *”I forhold til publikums tillit til tilsynet vil situasjonen neppe stille seg vesentlig annerledes om det er tale*

om tilsynets kjøp av tjenester hos private foretak, eller om tilsynets salg av tjenester til slike foretak.” Videre: ”Laboratorietjenester inngår i dag som en del av de kommunale næringsmiddeltilsyn, og - som det fremgår av ovenstående - skulle det ikke være noe juridisk til hinder; heller ikke i forhold til det foreliggende forslag til EU-forordning – for at denne ordning kan opprettholdes.”

Det skal heller ikke være mulig for Landbruksdepartementet å vise til ett eneste eksempel på at dette påståtte habilitetsproblemet har ledet til faglig redusert kvalitet.

Denne problemstillingen virker derfor oppkonstruert, og vi vil heller påpeke at kombinasjon av tilsynskompetanse og laboratoriekompetanse gjør de kommunale næringstilsynene til en viktig ressurs i lokalsamfunnet. Vi advarer mot å se bort fra at deres virksomhet omfatter både tradisjonelt tilsyn og kontroll, drikkevannsforsyning, miljørettet helsevern, veiledning, miljøovervåking og innehar viktige funksjoner for folkehelsen i beredskapssammenheng. Med utskilling av laboratorier bør det utredes et organisatorisk og finansielt opplegg som sikrer laboratorienes lokale tilknytning og utvikling. I dette bør det ligge muligheter for at laboratoriene både kan utføre oppdrag for ulike typer virksomheter og har en statlig basisbevilgning. Statlige håndgrep må ikke organisere bort bredden i den kompetansen som finnes i de lokale laboratorier.

Det er derfor et krav at departementet avklarer sin holdning til habilitetsspørsmålet slik at dette ikke skal være førende for å gjennomføre store omstillinger .

3 . Det påpekes at departementet tydeligvis har innsett at deres argumentasjon om mulig inhabilitet ikke kan dokumenteres, og har derfor foretatt en argumentasjonsglidning til å betone betydningen av effektivitet og kostnadsrasjonalitet. Det antas at en kan oppnå en kostnadseffektivisering på minimum 10 prosent. Imidlertid har ikke de statlige utredningene tatt sin egen argumentasjon på alvor da det pr. i dag ikke foreligger noe materiale som kan sannsynliggjøre en slik kostnadsrasjonalisering. Det legges opp til en omfattende omstilling, og jo mer omfattende omstillingene blir, dess høyere kostnader må det påregnes.

De antydende tallstørrelser i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 (pkt. 8) sannsynliggjør på ingen måte en kostnadseffektivisering.

Det er derfor et krav at Landbruksdepartementet mer konkret sannsynliggjør de forutsatte økonomiske gevinster slik at ikke Stortinget fatter vedtak på sviktende premisser.

Generelt kan en lett sitte med det inntrykk at Landbruksdepartementet egentlig har latt enkelte prinsipper være førende for sitt syn, mens en viser til begrunnelser som så langt savner utredede grunnlag eller virker konstruert for å tjene prinsippet.

Med hilsen

Tore Kiste
Plansjef